

### 3.6. Informacja o realizacji programów wieloletnich

Programy wieloletnie ujmowane są – zgodnie z art. 99 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) – w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej.

W ustawie budżetowej na 2008 rok „Wykaz programów wieloletnich w 2008 r.” stanowił załącznik nr 12 do tej ustawy. W ramach programów ujętych w „Wykazie ...” realizowane były głównie zadania w zakresie: rozwoju gospodarki, ochrony zdrowia, ochrony środowiska, ochrony ogólnonarodowego dziedzictwa kulturowego, poprawy bezpieczeństwa wewnętrznego i warunków pracy, rozwoju nauki, obrony narodowej oraz propagowania i rozpowszechniania sportu. Wykaz ten obejmował 55 programów, z tego 10 ustanowionych przez Sejm w drodze ustawy, a 45 przyjętych przez Radę Ministrów.

Wydatki budżetowe na programy wieloletnie określono w ustawie budżetowej na kwotę 5.551.917 tys. zł, w tym 452.853 tys. zł to środki ujęte w rezerwach celowych z przeznaczeniem na:

- Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” w latach 2007-2015 – 3.000 tys. zł,
- Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009 – 82.835 tys. zł,
- „Program dla Odry – 2006” realizowany 2002-2016 – 96.418 tys. zł,
- Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce – 10.000 tys. zł,
- Pomoc Państwa w zakresie dożywiania – 250.000 tys. zł,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 4.600 tys. zł,
- Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy. Etap III 2007-2011 – 6.000 tys. zł.

Środki z rezerw celowych w trakcie roku budżetowego, decyzjami Ministra Finansów, przenoszone są do części budżetowych realizujących dane programy.

Wydatki wykonane zostały w kwocie 4.659.393 tys. zł tj. 85,8% planu po zmianach, z czego środki w kwocie 64.659 tys. zł ujęto jako wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego.

Finansowanie programów wieloletnich środkami budżetowymi przedstawiało się następująco:

## **1. Doskonalenie systemów rozwoju innowacyjności w produkcji i eksploatacji w latach 2004-2008**

Program realizowano w następujących częściach budżetowych:

### **1) część 28 – Nauka**

Na część badawczą w 2008 r. wydatkowano 13.100 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach.

Realizacja programu przyniosła wiele rozwiązań innowacyjnych, w tym nowoczesnych technologii wytwarzania, produktów w obszarze maszyn i urządzeń oraz aparatury badawczej i testowej, rozwiązań z zakresu automatyzacji produkcji i modernizacji linii technologicznych oraz systemów mikroprocesowego sterowania i informatycznego wspomagania produkcji, a także rozwiązań z zakresu zmniejszania uciążliwości ekologicznych procesów wytwarzania.

### **2) część 20 – Gospodarka**

Na realizację zadań wynikających z ww. programu, w zakresie komponentu finansowanego przez ministra właściwego ds. gospodarki, zaplanowano kwotę 4.800 tys. zł. Wydatkowano na ten cel w ramach wydatków bieżących 100% zaplanowanej kwoty.

W wyniku realizacji zadań w ramach programu, osiągnięte zostały m.in. następujące cele:

- dokonano porównania innowacyjności regionów w Polsce w oparciu o metodologię *European Innovation Scoreboard*,
- dokonano diagnozy polskiego sektora ICT z uwzględnieniem jego wpływu na wzrost innowacyjności gospodarki,
- opracowano metodykę foresight do programowania działalności jednostki badawczej realizującej prace w strategicznych kierunkach rozwoju innowacyjności w skali kraju,
- opracowano system proekologicznej gospodarki materiałami eksploatacyjnymi (płyny eksploatacyjne, smary, filtry i inne środki wspomagające eksploatację maszyn i urządzeń) w małych i średnich przedsiębiorstwach przemysłu maszynowego,
- opracowano modułowy model czynności przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (w tym 3 pakiety procedur postępowania profilaktycznego i interwencyjnego, dotyczące załadunku, przewozu oraz rozładunku towaru niebezpiecznego),
- przygotowano informatyczną bazę danych modułów doskonalenia zawodowego dla pracowników małych i średnich przedsiębiorstw oraz procedury zarządzania szkoleniami i tworzenia oferty programowej z udziałem specjalistów oferujących innowacyjne rozwiązania dla gospodarki.

## **2. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski**

Wykonanie wydatków przeznaczonych na realizację tego programu wyniosło 4.019 tys. zł, co stanowi 94,6% planu po zmianach.

Zaplanowane i wykonane środki przeznaczono na dotacje i subwencje.

Niewykorzystanie środków finansowych na zadania programu związane jest z przeszacowaniem planowanych kosztów przez wykonawców zadań oraz z oszczędnościami poczynionymi przez wykonawców w trakcie realizacji zadań.

## **3. – 24. Programy wieloletnie wsparcia finansowego inwestycji wymienione w poz. 3-24 załącznika nr 12 ustawy budżetowej**

Wobec braku instrumentu koncentrującego się na wsparciu wybranych inwestycji, w szczególności o dużym znaczeniu dla gospodarki polskiej, Rada Ministrów w czerwcu 2005 r. przyjęła dokument pn. „System finansowego wsparcia dużych projektów inwestycyjnych”. System ten określa procedurę i zasady udzielania wsparcia finansowego (stanowiącego pomoc publiczną) dla programów wieloletnich ustanawianych przez Radę Ministrów w drodze uchwały, na podstawie art. 117 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Dla programów tych przewidziana jest pomoc publiczna, udzielana w formie dotacji z budżetu państwa na podstawie dwustronnej umowy ramowej zawartej pomiędzy Ministrem Gospodarki a inwestorem, w oparciu o uchwałę podjętą przez Radę Ministrów o ustanowieniu programu wieloletniego dla realizacji inwestycji. Organem udzielającym ww. wsparcia jest minister właściwy ds. gospodarki, przy czym maksymalna wielkość wsparcia nie może przekroczyć dopuszczalnych prawem wspólnotowym pułapów pomocy publicznej dla poszczególnych regionów Polski. Programy wieloletnie podlegają procedurze notyfikacji w Komisji Europejskiej.

Celem ustanawiania programów wieloletnich jest rozwój gospodarczy regionów, w których programy będą realizowane, zmniejszenie bezrobocia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i utrzymanie ich przez okres co najmniej 5 lat od zakończenia inwestycji.

Wykonanie wydatków przeznaczonych na realizację programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji wykazanych w załączniku nr 12 do ustawy budżetowej na rok 2008 wyniosło 132.179 tys. zł, co stanowi 77,7% planu po zmianach. Niepełne wykonanie za 2008 rok budżetu po zmianach, nastąpiło z uwagi na:

- niezrealizowanie przez inwestora warunków programu wieloletniego,
- trwające uzgodnienia z inwestorem,

- braku decyzji Komisji Europejskiej (notyfikacji), zezwalającej na udzielenie pomocy publicznej niektórym inwestorom.

W roku 2008 funkcjonowało 39 programów wieloletnich, łącznie z programami uruchomionymi w trakcie roku budżetowego, które były finansowane ze środków pochodzących z rezerwy celowej. Wśród ww. programów:

- 9 uchwalonych zostało w 2008 r.,
- w roku 2008 odstąpiono od realizacji 1 programu wieloletniego pn. „Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Philips Polska Sp. z o.o. na terenie Łodzi pod nazwą: Centrum Usług Finansowo-Księgowych, w latach 2005-2009” (Philips Polska Sp. z o.o. sprzedała Centrum firmie Infosys),
- realizacja 3 programów została zakończona w 2008 roku,
- 22 programy były wykazane w załączniku nr 12 do ustawy budżetowej.

Od początku realizacji inwestycji, podejmowanych w ramach programów wieloletnich, do końca 2008 roku inwestorzy:

- ponieśli 6.694.696 tys. zł nakładów inwestycyjnych, w tym 1.470.387 tys. zł w roku 2008,
- utworzyli 21.690 nowych miejsc pracy, w tym 6.107 w roku 2008.

## **25. Udział Rzeczypospolitej Polskiej w Światowej Wystawie Expo 2008 w Saragossie w Hiszpanii, w latach 2007-2009**

W ustawie budżetowej na 2008 r. założono wydatki budżetowe na realizację ww. programu w wysokości 17.000 tys. zł. W budżecie po zmianach, decyzjami Ministra Gospodarki wydatki na ten cel zostały zwiększone do kwoty 19.900 tys. zł. W ramach realizacji powyższego programu wydatkowano środki w kwocie 18.831 tys. zł, co stanowi 94,6% planu po zmianach, które zostały przeznaczone na:

- organizację ekspozycji wystawowej, w tym przygotowanie scenariusza, projektu fasady, scenografii ekspozycji, zakup bądź wynajem elementów, transport, montaż oraz demontaż; opracowanie scenariusza i realizacja filmu promocyjnego o Polsce zorganizowanie konkursu na prowadzenie polskiej restauracji oraz konkursu na prowadzenie sklepu z upominkami,
- opracowanie i realizację programów wydarzeń promocyjnych, w tym programów promocji gospodarczej, promocji naukowej, promocji regionów, programu kulturalnego oraz programu Dnia Polskiego,
- wdrożenie systemu informacji i komunikacji społecznej, w tym wybór logo oraz opracowanie systemu identyfikacji wizualnej, opracowanie planu i przeprowadzenie kampanii marketingowej w Hiszpanii i w Polsce, opracowanie i realizacja strony

internetowej, zakup i utrzymanie domen, opracowanie i produkcja materiałów informacyjno-promocyjnych, maskotek, upominków, gadżetów, pozyskanie patronów medialnych, mobilny marketing bezpośredni, opracowanie i realizacja prezentacji 3D pawilonu, zaprojektowanie i produkcja strojów obsługi oraz opracowanie zasad postępowania i obsługi gości,

- zapewnienie obsługi oraz logistyka, w tym zakup i transport elementów zabudowy, ekspozycji i wyposażenia, magazynowanie materiałów wyposażeniowych i ekspozycyjnych, transport oraz magazynowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych, montaż elewacji, zabudowy wnętrza, organizacja ekspozycji, przewóz personelu stałego oraz osób realizujących program uczestnictwa, zakwaterowanie, zakup wyposażenia kwater dla personelu i VIP-ów, rekrutacja, szkolenie, wynagrodzenie personelu obsługi pawilonu, obsługa lingwistyczna, opracowanie zasad komunikacji na terenach EXPO przy organizacji wydarzeń poza pawilonem, transfery lokalne w Hiszpanii, zapewnienie ochrony gości specjalnych, zakup kart wstępu dla osób realizujących program promocyjny, ubezpieczenie stałych pracowników obsługi, ubezpieczenie pawilonu i ekspozycji, wynagrodzenie miejscowych pracowników technicznych, akredytacja członków kierownictwa i pracowników obsługi, zapewnienie sprzętu komputerowego oraz dostępu do internetu, zapewnienie środków łączności (tel. stacjonarne, komórkowe), organizacja: sklepu z upominkami, centrum informacyjnego e-window Poland i restauracji z kuchnią Polską, serwis urządzeń oraz sprzątanie pawilonu, tłumaczenie dokumentów oraz demontaż ekspozycji i zabudowy pawilonu, zagospodarowanie i utylizacja odpadów,
- koordynację oraz zarządzanie Zadania, w tym wynagrodzenie Komisarza Generalnego Sekcji Polskiej, utworzenie i prowadzenie Biura Komisarza Generalnego (w tym wynagrodzenie personelu), opracowanie zasad zarządzania środkami finansowymi Biura Komisarza Generalnego, likwidacja i archiwizacja.

W ciągu 90 dni trwania Wystawy pawilon Polski odwiedziło ok. 400 tys. gości, w tym ponad 100 delegacji oficjalnych z udziałem przedstawicieli władz hiszpańskich, krajów i organizacji międzynarodowych uczestniczących w EXPO 2008, mediów. Polska ekspozycja uzyskała bardzo wysoką ocenę zarówno wśród gości odwiedzających pawilon Polski, o czym świadczą wpisy do księgi pamiątkowej, jak też u organizatorów, którzy przyznali Polsce III nagrodę (Trofeo Bronze) w konkursie na projekt pawilonu i aranżację ekspozycji.

## **26. Program ochrony brzegów morskich**

Wydatki na realizację programu zostały zrealizowane w kwocie 20.456 tys. zł, tj. 78,7% planu po zmianach, w tym:

- wydatki bieżące – 7.162 tys. zł, tj. 84,7% planu po zmianach, w ramach tych środków wykonano zadania realizowane przez Urząd Morski:
  - w Gdyni – 4.340 tys. zł,
  - w Słupsku – 2.735 tys. zł,
  - w Szczecinie – 87 tys. zł.
- wydatki inwestycyjne – 13.294 tys. zł, tj. 75,8% planu po zmianach, w ramach tych środków wykonano zadania realizowane przez Urząd Morski:
  - w Gdyni – 7.564 tys. zł,
  - w Słupsku – 2.144 tys. zł,
  - w Szczecinie – 3.586 tys. zł.

W ramach programu podejmuje się zadania dotyczące:

- budowy, rozbudowy i utrzymywania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, w tym usuwania uszkodzeń w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego brzegów morskich,
- zapewnienia stabilizacji linii brzegowej według stanu z 2000 r. i zapobiegania zanikowi plaż,
- monitorowania brzegów morskich, a także czynności, prac i badań dotyczących ustalenia aktualnego stanu brzegów morskich mające na celu wskazanie koniecznych i niezbędnych działań zmierzających do ratowania brzegów morskich.

## **27. Program Rozwoju Służb Ratownictwa Morskiego w latach 2007-2009**

Na realizację zadań programu przeznaczono kwotę 31.258 tys. zł, tj. 73,8% planu po zmianach (w tym 900 tys. zł ujęto w wykazie wydatków niewygasających), z czego wydatkowano na:

- zakup statków ratowniczych SAR – 3000/I – 17.098 tys. zł,
- budowę bazy zwalczania zanieczyszczeń w Świnoujściu – 13.197 tys. zł,
- budowę morskich stacji ratowniczych w Sztutowie i Łebie – 963 tys. zł (w tym wydatki niewygasające – 900 tys. zł).

## **28. Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010**

Wydatki inwestycyjne przeznaczone na realizację tego programu zrealizowano w kwocie 45.184 tys. zł, tj. 93,5% planu po zmianach, z przeznaczeniem na:

- roboty ziemne (korpus statyczny zapory, dolne stanowisko, zagospodarowanie terenu) – 2.134 tys. zł,
- roboty budowlano – montażowe (m.in. wyposażenie mechaniczne, zamknięcia w wieżach – część elektryczna, teletechniczna i automatyka, przesłonę cementacyjną korpusu zapory, elektrownię wodną – rurociąg elektryczny, budowę mostu na Skawie, przelew powierzchniowy, roboty żelbetowe, budowę drogi krajowej nr 28 oraz dróg lokalnych: Pawlikówka – Zimna Woda, Koziniec – Merkowo, Pustki) – 35.703 tys. zł,
- inne koszty inwestycji (przygotowanie czaszy zbiornika do zalewu, makroniwelację, wylesienia, stałą obsługę zewnętrzną: nadzór geologiczny, laboratorium gruntowo – betonowe, obsługę geodezyjną, dozór obiektów) – 4.423 tys. zł,
- zakup gruntów i budynków (grunty – 7,18 ha, podatki, opłaty, decyzje administracyjne, wyłączenia z produkcji rolnej i leśnej) – 1.249 tys. zł,
- opracowanie dokumentacji zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach Programu (dotyczących m.in. budowy elektrowni wodnej w Świnnej Porębie, przełożenia linii kolejowej Kraków – Zakopane odc. Stryszów – Zembrzyce, zabezpieczeń przeciwrumowiskowych zbiornika wodnego Świnna Poręba) – 1.675 tys. zł.

## **29. Budowa Muzeum Historii Żydów Polskich**

W ustawie budżetowej na 2008 r. na finansowanie programu zaplanowano środki w kwocie 18.000 tys. zł. Ze względu na przedłużenie się procedury przetargowej na wykonanie robót budowlanych wykorzystanie środków w zakładanej wysokości nie było możliwe. W związku z tym Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego podjął decyzję o wprowadzeniu blokady wydatków na kwotę 15.222 tys. zł przeznaczonych na realizację programu.

Plan po zmianach wyniósł zatem 2.778 tys. zł i został zrealizowany w 100%. Środki budżetowe przeznaczono głównie na wykonanie prac projektowych (m.in. za przekazanie oryginału decyzji pozwolenia na budowę i zatwierdzenie projektu budowlanego budynku Muzeum z klauzulą ostateczności, wykonanie wizualizacji budynku Muzeum, przekazanie wielobranżowej dokumentacji wykonawczej budynku Muzeum i zagospodarowania terenu, projektu wnętrza oraz projektów przekładek uzbrojenia terenu) oraz opłatę za usunięcie drzew i krzewów.

### 30. Dziedzictwo Fryderyka Chopina 2010

Na realizację przedsięwzięć przewidzianych w programie wydatkowano kwotę 6.800 tys. zł, tj. 100% planu.

Wydatki bieżące (2.100 tys. zł) przeznaczono przede wszystkim na zadania mające na celu podnoszenie poziomu wykonawstwa muzyki Fryderyka Chopina, rozwój badań naukowych, rozbudzanie zainteresowań młodych naukowców problematyką chopinologiczną, stworzenie programu publikacji płytowych, naukowych i książkowych oraz integrację i wzmocnienie środowisk zajmujących się ochroną dziedzictwa F. Chopina. Do najistotniejszych zadań realizowanych w 2008 r. należy zaliczyć:

- przygotowanie i organizację np. koncertu z okazji 198 rocznicy urodzin Fryderyka Chopina, 4 Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego Chopin i jego Europa, koncertu „Requiem Mozarta”, recital Ivo Pogorelicia w Filharmonii Narodowej w Warszawie,
- wydanie czterech płyt serii „Real Chopin” oraz zorganizowanie sesji nagraniowych do kolejnej serii płyt,
- kontynuowanie programu wydawniczego Instytutu Fryderyka Chopina wydając szereg publikacji książkowych oraz przygotowując kolejne, ukazujące życie i twórczość Fryderyka Chopina oraz jego wpływ na świat współczesny,
- zorganizowanie XXXIX Ogólnopolskiego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina.

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 4.700 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach przeznaczając na:

- budowę Centrum Chopinowskiego (m.in. prace budowlane oraz instalacyjne – montaż elewacji zewnętrznej budynku),
- adaptację Zamku Ostrogskich (m.in. prace budowlane, elewacyjne oraz instalacyjne),
- rewitalizację oraz przebudowę i rozbudowę zabytkowych obiektów związanych z Fryderykiem Chopinem oraz budowę towarzyszącej im infrastruktury kultury – Dom Urodzenia Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli (wykonano m.in. instalacje podziemne zagospodarowania terenu I etapu, 80% nawierzchni kamiennych zewnętrznych dróg dojazdowych, izolacje zewnętrzne wraz z pokryciem stropodachów w budynkach zaplecza, osuszenie oraz wyprofilowanie istniejącego stawu; na terenie parku realizowane były m.in. prace związane z budynkami obsługi turystycznej, sali koncertowej).

### **31. Kwaśny Papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych**

Na realizację przedsięwzięć przewidzianych w programie ze środków budżetu państwa przewidziano kwotę 11.260 tys. zł, wydatkowano zaś kwotę 11.017 tys. zł, co stanowi 97,8%, z tego na wydatki bieżące przypada kwota 9.297 tys. zł, a na wydatki majątkowe – 1.720 tys. zł.

Zadania realizowane były w następujących częściach budżetowych:

#### **1) część 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**

Wydatki zrealizowano w kwocie 9.047 tys. zł, z tego Biblioteka Narodowa w Warszawie – 3.200 tys. zł, a Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych – 5.847 tys. zł.

Wydatki bieżące, w wysokości 7.327 tys. zł, zostały wykorzystane:

- przez Bibliotekę Narodową (2.700 tys. zł), głównie na odkwaszanie dokumentów z XIX i XX wieku (ponad 476 tys. kart formatu A4) zbiorów znajdujących się m.in. w następujących podmiotach: w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina, Żydowskim Instytucie Historycznym, Bibliotece Sejmowej, muzeum Narodowym w Warszawie, Zamku Królewskim, a także na stworzenie bazy komputerowej o odkwaszonych obiektach i na koordynację programu,
- przez Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych (4.627 tys. zł), przede wszystkim na bieżące potrzeby pracowni masowego odkwaszania (w Archiwum Akt Nowych oraz Archiwach w Gdańsku, Katowicach i Milanówku), uruchomienie ręcznych pracowni odkwaszania w 9 pracowniach konserwatorskich oraz przygotowanie wielkogabarytowej komory dezynfekcyjnej w Milanówku oraz na masowe odkwaszanie zbiorów (1,1 mln arkuszy A4) i mikrofilmowanie dokumentów (1,6 mln skanów oraz 1,7 mln klatek mikrofilmu), a także na koszty eksploatacji laboratorium i pracowni mikrofilmowych.

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 1.720 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Środki te zostały wykorzystane przez:

- Bibliotekę Narodową – 500 tys. zł na zakup skanerów z wyposażeniem informatycznym oraz stołów kołyskowych,
- Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych – 1.220 tys. zł na zakup aparatury laboratoryjnej dla Archiwów Państwowych w: Warszawie, Częstochowie, Gdańsku, Katowicach, Koszalinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Wrocławiu, Zamościu oraz Narodowego Archiwum Cyfrowego w Warszawie.

## 2) część 38 – Szkolnictwo wyższe

Wydatki bieżące wyniosły 1.970 tys. zł i przeznaczone zostały na:

- konserwację masową zbiorów w urządzeniach zainstalowanych w Bibliotece Jagiellońskiej (1.830 tys. zł),
- pozostałe zadania związane przede wszystkim ze szkoleniem personelu zajmującego się przygotowaniem zbiorów do odkwaszania, udział w konferencjach i seminariach, aktualizację strony internetowej (140 tys. zł).

## **32. Rozwój Biblioteki Centralnej Polskiego Związku Niewidomych**

Na realizację przedsięwzięć przewidzianych w programie wydatkowano kwotę 700 tys. zł (wydatki bieżące), tj. 100% planu po zmianach.

Podstawowym założeniem programu jest umożliwienie racjonalnego i planowego prowadzenia i rozwoju Biblioteki, jako jedynej instytucji tego typu w kraju, dla zapewnienia wysokiego standardu usług świadczonych osobom niewidomym i słabo widzącym. W ramach programu realizowane są zadania służące m.in. poprawie jakości udostępnianych materiałów, powiększaniu zbiorów, w tym na nośnikach najnowszej generacji, modernizacji wyposażenia i komputeryzacji Biblioteki, ułatwianiu dostępu do tej placówki osobom niepełnosprawnym.

Środki te zostały wykorzystane przede wszystkim na zakup materiałów bibliotecznych na kasetach i płytach, na zakup książek brajlowskich oraz organizację imprez kulturalno-integracyjnych dla osób niewidomych i słabo widzących.

## **33. Budowa Narodowego Centrum Sportu**

Wykonanie wydatków na realizację programu wyniosło 93.154 tys. zł, tj. 99,1% planu po zmianach. W załączniku nr 12 do ustawy budżetowej na rok 2008, stanowiącym wykaz programów wieloletnich ujęta została kwota 60.000 tys. zł z przeznaczeniem na budowę Narodowego Centrum Sportu – Stadionu Narodowego. W toku wykonywania budżetu z uwagi na znaczące przyspieszenie prac przy realizacji inwestycji zaszła konieczność uruchomienia dodatkowych środków budżetowych, które na wniosek Ministra Sportu i Turystyki zostały przyznane z rezerwy ogólnej budżetu państwa w kwocie 34.000 tys. zł, zwiększając tym samym plan wydatków na ten cel do kwoty 94.000 tys. zł.

Środki te przeznaczone zostały głównie na:

- projekt koncepcyjny (zagospodarowanie, oszacowanie kosztów budowy),
- realizację umowy w zakresie robót budowlanych dotyczących wykonania robót rozbiórkowych, ziemnych oraz związanych ze wzmocnieniem gruntów – I etap budowy Stadionu Narodowego w Warszawie.

### **34. Rozwój telekomunikacji i poczty w dobie społeczeństwa informacyjnego**

Na realizację zadań wynikających z programu wydatkowano kwotę 2.998 tys. zł, co stanowi 99,9% planu po zmianach. Środki budżetowe przeznaczono na sfinansowanie wydatków związanych z realizacją zadań wynikających z programu, z tego m.in. na:

- system okresowych raportów dotyczących rozwoju rynku usług telekomunikacyjnych, konkurencji i podmiotów działających na tym rynku – 153 tys. zł,
- przygotowywanie koncepcji i kierunków nowych regulacji prawnych dotyczących komunikacji elektronicznej – 138 tys. zł,
- uwarunkowania techniczne i aspekty społeczno-ekonomiczne realizacji koncepcji Ambient Intelligence, jako docelowej architektury dla zintegrowanej i w pełni inteligentnej sieci telekomunikacyjnej XXI wieku – 225 tys. zł,
- rozwój sieci telekomunikacyjnych i sieci następnej generacji – aspekty strukturalne, funkcjonalne, techniczne i normalizacyjne – 392 tys. zł,
- nowe rodzaje usług telekomunikacyjnych i informatycznych - konwergencja sieci i usług, możliwości budowy systemu eCall zintegrowanego z systemem powiadamiania ratunkowego E112 – 200 tys. zł,
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod pomiarowych – 250 tys. zł,
- system okresowych raportów dotyczących rozwoju rynku usług pocztowych, konkurencji i podmiotów działających na tym rynku – 187 tys. zł,
- kontrola emisji telewizyjnych, przyszłe wykorzystanie częstotliwości zwolnionych w wyniku przejścia z nadawania analogowego na cyfrowe w telewizji naziemnej – 274 tys. zł,
- system monitorowania komputerowych systemów wspomagania w metrologii, prace rozwojowe i wdrażanie nowych rozwiązań i administracja bazy danych dla TA (PL) – 190 tys. zł.

### **35. Ekspozycja Centrum Nauki Kopernik**

Na zadania realizowane w ramach programu wykorzystano kwotę 13.872 tys. zł, tj. 79,6% planu po zmianach, z przeznaczeniem na:

- budowę interaktywnych eksponatów ekspozycji stałej: „Świat w ruchu” oraz „Człowiek i Środowisko”, „Korzenie cywilizacji”, „Strefa światła”, „Najmłodszy”, „Galeria dla młodzieży”,
- budowę laboratoriów i pracowni,
- budowę eksponatów zewnętrznych do Parku Odkrywców,

- zakup i instalację planetarium.

Program ten ustanowiony został uchwałą Rady Ministrów Nr 75/2006 w dniu 23 maja 2006 r. zmienioną uchwałą Nr 273/2007 z dnia 8 listopada 2007 r. dostosowującą harmonogram realizacji i finansowania programu do zmienionego harmonogramu realizacji inwestycji budowlanej. Celem programu wieloletniego jest utworzenie Ekspozycji Centrum Nauki Kopernik – bazy materialnej, która będzie służyć upowszechnianiu nauki i kultury oraz podnoszeniu standardów edukacji.

### **36. Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy – I etap**

Wykonanie wydatków przeznaczonych na realizację tego programu w 2008 r. wyniosło 31.307 tys. zł, co stanowi 92,4% planu po zmianach (33.900 tys. zł).

Program realizowano w dwóch obszarach:

- badania naukowe,
- zadania w zakresie służb państwowych.

Celem programu jest opracowywanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystanie przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych.

Program realizowano w następujących częściach budżetowych:

#### **1) część 28 – Nauka**

Na realizację badań naukowych i prac rozwojowych ujętych w programie wydatkowano 7.907 tys. zł, tj. 75,3% planu po zmianach. Środki przeznaczono na realizację 63 projektów rozwojowych, w niżej wymienionych obszarach badawczych:

- efektywności metod zarządzania kształtowaniem środowiska pracy z uwzględnieniem wymagań bezpieczeństwa pracy i higieny pracy oraz ergonomii,
- zintegrowanej oceny zagrożeń czynnikami chemicznymi i fizycznymi w środowisku pracy w aspekcie ograniczania ryzyka zawodowego,
- nowych materiałów i rozwiązań środków ochrony indywidualnej w środowisku pracy,
- badania mechanizmów i opracowania metod zapobiegania rozwojowi sytuacji wypadkowych,
- doskonalenia systemów profilaktyki dla zapewnienia bezpieczeństwa pracy w odniesieniu do zagrożeń wystąpieniem poważnej awarii oraz atmosfery wybuchowej.

Wykorzystanie środków w wysokości niższej niż ustalone w planie związane było z rozpoczęciem pierwszej fazy realizacji programu od prac o charakterze koordynacyjno-organizacyjnym.

## 2) część 31 – Praca

Na realizację programu wydatkowano 23.400 tys. zł, co stanowi 100% planu. W ramach omawianego programu zrealizowano 127 zadań w następujących grupach tematycznych:

- ustalenie normatywów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (6 zadań),
- rozwój i utrzymanie kompetencji jednostki notyfikowanej do oceny zgodności wyrobów w zakresie bezpieczeństwa, ergonomii i higieny pracy (6 zadań),
- rozwój systemu badań, maszyn, narzędzi oraz środków ochrony indywidualnej i zbiorowej (24 zadania),
- rozwój metod i narzędzi do zapobiegania i ograniczania ryzyka zawodowego w środowisku pracy (42 zadania),
- doskonalenie systemu promocji i informacji w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (17 zadań),
- rozwój systemu edukacji, szkoleń i certyfikacji kompetencji w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (11 zadań),
- doskonalenie systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (14 zadań),
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu oraz zapewnienie bezpieczeństwa pracy osób starszych i niepełnosprawnych (7 zadań).

## **37. Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe**

Na realizację przedsięwzięć przewidzianych w programie wydatkowano kwotę 782.193 tys. zł, tj. 82,9% planu po zmianach (943.102 tys. zł).

W części Obrona narodowa wydatki zostały zrealizowane w wysokości 536.031 tys. zł, co stanowi 89% planu po zmianach, z tego wydatki bieżące zostały zrealizowane w wysokości 789 tys. zł oraz wydatki majątkowe w wysokości 535.242 tys. zł.

W trakcie realizacji programu środki zostały przeznaczone na:

- szkolenie pilotów – 789 tys. zł,
- inwestycje budowlane w zakresie infrastruktury lotniskowej – 90.674 tys. zł,
- podatek od towarów i usług – 444.568 tys. zł.

Niepełne wykorzystanie środków spowodowane zostało m.in.:

- zmniejszeniem przez Ministra Obrony Narodowej, środków z rezerwy celowej „Sfinansowanie podatku od towarów i usług w związku z realizacją programu wyposażenia Sił Zbrojnych RP w samoloty wielozadaniowe” z kwoty 705.000 tys. zł do kwoty 480.000 tys. zł wynikającym głównie z realizacji planowanej dostawy samolotów F-16 (w grudniu 2007 r. dostarczono 2 samoloty z planowanej dostawy roku 2008) oraz korzystniejszego, niż planowano kursu USD do PLN,
- niższą od planowanej wartością zrealizowanych dostaw sprzętu, która wpłynęła na obniżenie naliczonego podatku o 10.949 tys. zł.

W części Obsługa zadłużenia zagranicznego na pokrycie kosztów programu wydatkowano kwotę 246.162 tys. zł, co stanowi 72,3% planu po zmianach.

### **38. Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego**

Na realizację zadań ww. programu w 2008 r. wydatkowano środki z dotacji celowej w wysokości 5.205 tys. zł, tj. 92,7% w stosunku do kwoty 5.613 tys. zł, przewidzianej na ten cel w ustawie budżetowej na rok 2008. Realizacja programu została zakończona 31 października 2008 r.

Niepełne wykorzystanie środków na realizację programu w 2008 r. było skutkiem braku możliwości precyzyjnego oszacowania wszystkich kosztów na etapie projektowania programu w 2002 r.

Celem realizacji programu było:

- ochrona zdrowia publicznego poprzez nadzór nad żywnością pochodzenia zwierzęcego i paszami,
- nadzór nad występowaniem chorób zakaźnych zwierząt, w tym głównie zoonoz,
- określenie statusu Polski w zakresie ważnych chorób zakaźnych zwierząt i zoonoz oraz określenie statusu występowania zanieczyszczeń żywności pochodzenia zwierzęcego i środków żywienia zwierząt substancjami toksycznymi.

Cele programu zostały osiągnięte poprzez realizację 24 zadań zgodnie z harmonogramem, w szczególności poprzez:

- prowadzenie badań kontrolnych pozostałości chemicznych w żywności pochodzenia zwierzęcego na obecność substancji niedozwolonych w żywności i substancji niepożądanych w paszach,
- prowadzenie badań kontrolnych zwierząt i monitoring produktów pochodzenia zwierzęcego.

### **39. Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej**

Wykonanie wydatków przeznaczonych na realizację tego programu wyniosło 11.433 tys. zł, co stanowi 91,5% planu po zmianach. Plan ten uwzględniał kwotę 12.500 tys. zł.

W ramach ww. programu zostały w 2008 roku realizowane 24 zadania w ramach 8 tematów badawczych, których celami było m.in.: ocena stanu polskiej gospodarki żywnościowej po wejściu Polski do Unii Europejskiej, ocena wpływu Wspólnej Polityki Rolnej na rynki rolne, analiza przebiegu realizacji i skutków programów PROW i SPO, wpływ procesów globalizacji na rozwój polskiego rolnictwa i wsi, sytuacja ekonomiczna i aktywność gospodarcza różnych grup polskich gospodarstw rolnych.

Uzyskane w trakcie realizacji zadań programu wieloletniego wyniki badań wspomagają Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w pracach mających na celu programowanie i wdrażanie polityki rozwoju gospodarki żywnościowej i regionów wiejskich. Badania te są publikowane w wydawnictwach Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie (IERiGŻ-PIB) w serii raportów programu wieloletniego, a także są udostępniane bezpłatnie na stronach internetowych IERiGŻ-PIB. W 2008 roku Instytut zorganizował 14 konferencji i seminariów, na których zostały zaprezentowane wyniki prac badawczych wszystkich zadań programu wieloletniego, wydał 190 publikacji (raporty, artykuły, ekspertyzy itp.), a pracownicy Instytutu wygłosili 93 referaty na konferencjach krajowych i zagranicznych.

### **40. Kształtowanie środowiska rolniczego Polski oraz zrównoważony rozwój produkcji rolniczej**

Na realizację zadań ww. programu wydatkowano środki z dotacji celowej w wysokości 7.991 tys. zł, tj. 99,5% w stosunku do kwoty 8.034 tys. zł, przewidzianej na ten cel w ustawie budżetowej.

Powodem niewykorzystania nieznacznych środków było zakupienie części materiałów oraz przeprowadzenie szkoleń po niższych od przewidywanych kosztach.

Rok 2008 był trzecim rokiem realizacji programu wieloletniego, w którym w pełni realizowano 18 zadań zgodnie z harmonogramem określonym w Uchwale Nr 79/2005 Rady Ministrów z dnia 29 marca 2005 r. W czasie realizacji zadań programu w 2008 r. osiągnięto m.in. następujące cele:

- wykonano monitoring wykorzystania i kształtowania przestrzeni rolniczej z uwzględnieniem koncepcji wielofunkcyjnego rozwoju i specyfiki obszarów problemowych,

- opracowano efektywne ekonomicznie i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia ludzi i zwierząt technologie pozyskiwania surowców roślinnych o pożądanym parametrach jakościowych,
- opracowano rozpoznanie najważniejszych problemów dotyczących zasad organizacji gospodarstw oraz agrotechniki w rolnictwie ekologicznym,
- przeprowadzono monitoring skutków środowiskowych Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

#### **41. Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska**

Na realizację zadań ww. programu wydatkowano środki z dotacji celowej w wysokości 5.834 tys. zł, tj. 98,8% w stosunku do kwoty 5.903 tys. zł przewidzianej na ten cel w ustawie budżetowej.

Nieznaczne niewykorzystanie zaplanowanych środków finansowych wiązało się głównie z mniejszymi od spodziewanych wydatkami na wynagrodzenia (o 24.076 zł) oraz na inne koszty bezpośrednie (o 36.251 zł).

Celem realizacji programu jest ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska, a w szczególności:

- ochrona terenu kraju przed przedostawaniem i rozprzestrzenianiem się organizmów kwarantannowych i innych stanowiących szczególne zagrożenia,
- ochrona ludzi, zwierząt i środowiska przed ujemnymi skutkami stosowania środków ochrony roślin wraz z kontrolą bezpieczeństwa żywności,
- ograniczanie strat w plonach roślin uprawnych z zachowaniem bezpieczeństwa żywności,
- kontrola i ograniczanie ryzyka następstw stosowania środków ochrony roślin.

Zadania programu wieloletniego zaplanowane do wykonania w roku 2008 (trzecim roku realizacji programu) zostały wykonane zgodnie z harmonogramem. W roku sprawozdawczym przeprowadzone zostały m.in. badania w zakresie:

- opracowywania programów ochrony terenu kraju przed przedostawaniem i rozprzestrzenianiem się organizmów kwarantannowych i innych stanowiących szczególne zagrożenia oraz metod monitoringu i diagnostyki takich organizmów,
- prowadzenia monitoringu pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych oraz monitoringu miejsc składowania środków ochrony roślin,

- opracowywania integrowanych programów ochrony roślin,
- oceny stanu fitosanitarnego upraw roślinnych w Polsce.

#### **42. Biologiczne, środowiskowe i technologiczne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej**

Zgodnie z ustawą budżetową na 2008 r. na realizację programu zaplanowano środki w kwocie 7.973 tys. zł. W związku z uchwałą Nr 306/2007 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2007 r., plan ten został zwiększony do kwoty 10.383 tys. zł. Na realizację zadań programu w 2008 r. wydatkowano środki z dotacji celowej w wysokości 10.236 tys. zł, tj. 98,6% w stosunku do planu po zmianach.

Przyczyną niewykonania planu wydatków była ustawowa zmiana sposobu naliczania wysokości pochodnych od wynagrodzeń.

W ramach ww. programu Instytut w 2008 roku realizował 16 zadań, których celami było m.in.: potwierdzenie pochodzenia zwierząt, ocena wartości hodowlanej zwierząt, diagnozowanie defektów genetycznych u zwierząt, ochrona bioróżnorodności genetycznej, rozpoznanie wartości pokarmowej środków żywienia zwierząt; poszukiwanie metod identyfikujących gatunkowe białko zwierzęce w środkach żywienia zwierząt w oparciu o DNA.

#### **43. Budowa kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego**

Wykonanie wydatków na realizację programu wyniosło 75.000 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach.

Środki te zostały wykorzystane na realizację zadań inwestycyjnych związanych z budową Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej oraz Wydziału Matematyki i Informatyki (zadanie zakończono uzyskując nowy obiekt dydaktyczny o powierzchni 13.317 m<sup>2</sup>).

Program ten został ustanowiony ustawą z dnia 23 maja 2001 r. (Dz. U. Nr 67, poz. 677). Zakłada on budowę obiektów naukowych i dydaktycznych, skutkującą polepszeniem warunków kształcenia i prowadzenia badań naukowych jak również rozwojem innowacyjności i przedsiębiorczości akademickiej.

#### **44. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2011**

Na pokrycie kosztów realizacji programu wydatkowano środki w wysokości 52.500 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach, z przeznaczeniem na:

- zakończenie rozbudowy Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. A. Mickiewicza oraz wykonanie dróg wewnętrznych wraz z infrastrukturą na terenie Wydziału,

- kontynuację zadań:
  - Budowa Wydziału Pedagogiczno – Artystycznego w Kaliszu,
  - Budowa Wydziału Chemii Poznań – Morasko,
  - Budowa hali sportowej Poznań – Morasko,
  - Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile.

Program ten powołany został ustawą z dnia 22 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 192, poz. 1962). Zadania planowane do realizacji w ramach programu obejmują: dokończenie budowy Wydziału Biologii, dokończenie budowy i rozbudowę Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, budowę Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Wydziału Chemii, Wydziału Humanistycznego, zespołu domów studenckich, obiektów sportowych, wykup gruntów i uzbrojenie terenu, kontynuowanie budowy obiektów Collegium Pollonicum w Słubicach, budowę kompleksu naukowo – dydaktycznego i socjalnego w Pile, budowę budynku biblioteczno – dydaktycznego w Kaliszu.

#### **45. Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” w latach 2007-2015**

Na realizację programu w ustawie budżetowej na 2008 r. zaplanowano środki w rezerwie celowej w wysokości 3.000 tys. zł, które zwiększyły plan wydatków 15 zakwalifikowanych do otrzymania dotacji województw o kwotę 2.997 tys. zł. Kwota powyższa została wydatkowana w wysokości 2.976 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach. Środki te zostały przeznaczone na dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego oraz dla organizacji pożytku publicznego na dofinansowanie zadań mieszczących się w ramach programu – głównie o charakterze edukacyjnym i informacyjnym na poziomie lokalnym z zakresu następujących dziedzin:

- Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania,
- Przemoc w rodzinie,
- Bezpieczeństwo w szkole,
- Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej,
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej,
- Ochrona dziedzictwa narodowego.

W budżecie części Sprawy wewnętrzne zaplanowano na realizację programu kwotę 320 tys. zł. Wykonanie wydatków wyniosło 286 tys. zł, tj. 89,4% planu po zmianach. Środki te zostały przeznaczone na głównie na:

- badania ankietowe opinii publicznej oraz badania dotyczące korupcji w Policji (środki przekazane KGP) – 90 tys. zł,
- nagrody w konkursie miasteczko ruchu drogowego – 50 tys. zł,
- koszty imprezy promocyjnej dla dzieci i młodzieży w Warszawie „Rowerem bezpiecznie do celu” – 42 tys. zł,
- koszty wydawnictwa poradników i publikacji materiałów pokonferencyjnych – 33 tys. zł.

#### **46. Program modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009**

Na realizację programu w ustawie budżetowej na 2008 r. zaplanowano środki w wysokości 2.528.407 tys. zł, w trakcie roku plan wydatków nie uległ zmianie. Wydatkowano kwotę 2.053.890 tys. zł, co stanowi 81,2% planu, w tym 42.418 tys. zł stanowią wydatki, które niewygasły z upływem roku 2008.

Realizacja programu w 2008 r. przez formacje ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przedstawia się następująco:

##### *Policja*

Na realizację programu w ustawie budżetowej na 2008 r. zaplanowano środki w wysokości 1.816.717 tys. zł, wydatkowano natomiast 1.434.261 tys. zł, tj. 78,9% planu (w tym 42.418 tys. zł stanowią wydatki, które nie wygasły z upływem roku 2008).

##### *Straż Graniczna*

Na realizację programu w ustawie budżetowej na 2008 r. zaplanowano środki w wysokości 345.055 tys. zł, po przeniesieniu 20.000 tys. zł z planu wydatków Państwowej Straży Pożarnej, plan po zmianach wyniósł 365.055 tys. zł. Wydatkowano natomiast 277.960 tys. zł, tj. 76,1% planu po zmianach.

##### *Państwowa Straż Pożarna*

Na realizację programu w ustawie budżetowej na 2008 r. zaplanowano środki w wysokości 336.945 tys. zł, po zmniejszeniu planu wydatków o 20.000 tys. zł (przeniesienie do planu wydatków Straży Granicznej), plan po zmianach wyniósł 316.945 tys. zł. Wydatkowano natomiast 312.657 tys. zł, tj. 98,6% planu po zmianach.

##### *Biuro Ochrony Rządu*

Na realizację programu w ustawie budżetowej na 2008 r. zaplanowano środki w wysokości 29.690 tys. zł, wydatkowano natomiast 29.012 tys. zł, tj. 97,7% planu.

Środki w wysokości 2.053.891 tys. zł przeznaczono m.in. na realizację następujących przedsięwzięć:

- wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy – 898.826 tys. zł; w ramach tej kwoty podwyższono wskaźniki wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy: Policji o 0,30 (tj. z 2,18 do 2,48), Straży Granicznej o 0,30 (tj. z 2,20 do 2,50), Państwowej Straży Pożarnej o 0,35 (tj. z 2,02 do 2,37) i Biura Ochrony Rządu o 0,30 (tj. z 2,28 do 2,58),
- zastąpienie funkcjonariuszy pracownikami cywilnymi – 36.241 tys. zł, w ramach tej kwoty zwiększono zatrudnienie o 1.229 etatów pracowników cywilnych, z tego w Policji o 964 etaty, w Straży Granicznej o 65 etatów oraz w Państwowej Straży Pożarnej o 200 etatów,
- budowa nowych i modernizacja użytkowanych obiektów – 633.440 tys. zł,
- zakup i wymianę sprzętu transportowego – 224.000 tys. zł,
- zakup i wymiana sprzętu oraz systemów teleinformatycznych – 180.116 tys. zł,
- zakup sprzętu i wyposażenia specjalnego – 59.728 tys. zł,
- zakup uzbrojenia – 20.111 tys. zł,
- zakup i modernizacja zabezpieczenia techniczno-obronnego – 1.428 tys. zł.

#### **47. Polskie Sztuczne Serce**

Na realizację programu w 2008 roku przewidziano środki w wysokości 6.500 tys. zł, z tego w części Nauka 4.000 tys. zł oraz w części Zdrowie 2.500 tys. zł.

Wydatki w części Nauka zostały wykonane w wysokości 3.252 tys. zł, tj. w 81,3% kwoty zaplanowanej na ten cel w budżecie ww. części.

Część badawcza Programu finansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego koordynowana jest przez Fundację Rozwoju Kardiochirurgii. Program realizowany jest w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków i trybu realizacji przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju zadań innych niż strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych.

Na realizację programu w 2008 r. z części Zdrowie wydatkowano środki w wysokości 644 tys. zł, które stanowią 25,8% kwoty zaplanowanej na program w budżecie Ministra Zdrowia.

W ramach powyższej kwoty m. in. wykonano uzupełniające badania kwalifikacyjne modernizowanego systemu POLCAS, badania referencyjne pozaustrojowego systemu wspomagania serca POLCAS oraz badania referencyjne zmodernizowanego systemu

POLCAS, opracowano statystyczne wyniki badań i analizę porównawczą systemów POLCAS przed i po modernizacji, utworzono sieć ośrodków naukowo – badawczych dla potrzeb realizacji badań nad konstrukcjami i stosowaniem protez serca, utworzono na terenie kraju sieć kardiochirurgicznych ośrodków klinicznych dla realizacji programu wykorzystania protez serca w leczeniu krytycznej i przewlekłej niewydolności serca, zintegrowano zaplecze technologiczne w procesie wytwarzania protez serca z wykorzystaniem osiągnięć w dziedzinie zaawansowanych technologii inżynierii materiałowej i inżynierii powierzchni.

Niskie wykonanie spowodowane było opóźnieniem realizacji prac badawczych programu oraz przedłużającym się postępowaniem konkursowym na wybór wykonawców zadań badawczych. Ponadto utworzenie sieci naukowo – badawczych uczestniczących w programie wymaga wypracowania zasad funkcjonowania i współpracy Instytucji, co jest procesem długotrwałym.

#### **48. Program wzmocnienie bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli**

Program realizowany jest w całości przez Ministra Zdrowia. Środki zaplanowane w wysokości 300.000 tys. zł zrealizowane zostały w 100% planu.

W 2008 r. środki finansowe przekazane zostały 17 szpitalom klinicznym, 3 jednostkom badawczo – rozwojowym, 164 szpitalom samorządowym pełniącym kluczową rolę w zabezpieczeniu realizacji potrzeb zdrowotnych.

Otrzymane środki zostały przeznaczone przez zakłady na spłatę przeterminowanych zobowiązań publicznoprawnych i cywilnoprawnych oraz umożliwiły przeprowadzenie z wierzycielami negocjacji, w wyniku których wierzyciele odstąpili od częściowego naliczania odsetek, podpisali ugody na spłatę pozostałych zobowiązań oraz w przypadku dostawców towarów i usług zapewnili ciągłość dostarczanych do szpitali wyrobów medycznych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania.

#### **49. Wymiana śmigłowców Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w latach 2005-2010**

Na realizację zadań programu związanych z zakupem 23 śmigłowców oraz symulatora lotów do szkolenia pilotów wydatkowano kwotę 58.900 tys. zł, tj. 100% planu.

Środki te pozwoliły na dokonanie częściowej płatności, zgodnie z harmonogramem dostaw i płatności, stanowiącym integralną część umowy podpisanej pomiędzy Ministrem Zdrowia i konsorcjum Eurokopter.

## **50. Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych**

Na realizację tego programu w 2008 r. wydatkowano 209.183 tys. zł, co stanowi 83,6% planu po zmianach, który wyniósł 250.277 tys. zł. Z tego kwota w wysokości 21.341 tys. zł została ujęta w wykazie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2008.

W ramach realizacji programu w roku 2008 wydano i przeprowadzono kolportaż Europejskiego kodeksu walki z rakiem, udoskonalano realizację programów profilaktycznych. Nastąpiło także doposażenie zespołów wsparcia oraz oddziałów i zespołów opieki paliatywnej w specjalistyczny sprzęt, szpitali w sprzęt niezbędny do utrzymania właściwej jakości diagnostyki i leczenia raka płuc. Zakupiono i wszczepiono dzieciom 44 endoprotezy onkologiczne. Ponadto, podjęte zostały działania mające na celu poprawę zgłaszalności kobiet na badania profilaktyczne (w tym wysyłka imiennych zaproszeń), realizowano przesiewowe badania kolonoskopowe, mające na celu wczesne wykrycie raka jelita grubego.

Ze środków na wydatki majątkowe zakupiono aparaturę radioterapeutyczną oraz 8 akceleratorów, 2 tomografy komputerowe, 2 symulatory, 4 aparaty do brachyterapii, 9 stacji planowania leczenia. Dzięki realizacji Programu poprawił się wskaźnik liczby ludności przypadającej na 1 akcelerator – 1 akcelerator przypada na 401.000 osób oraz wskaźnik liczby aparatów megawoltowych na 1 mln ludności – 1 aparat megawoltowy przypada na 373.000 osób. Ponadto zakupiono 3 skanery PET-CT dla Centrum Onkologii w Bydgoszczy, Wielkopolskiego Centrum Onkologii i Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej Curie w Warszawie oraz sfinansowano zakup cyklotronu dla Instytutu im. Marii Skłodowskiej Curie w Gliwicach. W ramach zadania „Zakup aparatury diagnostycznej dla wczesnego wykrywania nowotworów” pozyskano 3 cytomammobusy.

W ramach programu przeprowadzono również szereg szkoleń lekarzy rodzinnych i podstawowej opieki zdrowotnej, kolonoskopistów i histopatologów, pielęgniarek i personelu zespołów opieki paliatywnej.

## **51. „Program dla Odry – 2006” realizowany 2002-2016**

Wykonanie wydatków na realizację „Programu dla Odry – 2006” wyniosło 87.219 tys. zł, tj. 90,5 % planu po zmianach.

Uruchomione z rezerwy celowej, zaplanowanej w ustawie budżetowej w wysokości 96.418 tys. zł, środki budżetowe na realizację zadań programu zostały wykorzystane przez dysponentów następujących części budżetowych:

### **1) część 22 – Gospodarka wodna**

Wydatki w wysokości 47.019 tys. zł zostały przeznaczone na finansowanie zadań realizowanych przez:

*Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach – 2.169 tys. zł:*

- modernizację śluz Kanału Gliwickiego,
- budowę regulacyjną – remont jazu klapowego na Nowej Odrze pod mostem drogowym w Kędzierzynie Koźlu,
- Zbiornik Racibórz – polder na rzece Odrze.

*Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu – 34.373 tys. zł, głównie na:*

- dokończenie budowy stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze,
- modernizację Wrocławskiego Węzła Wodnego,
- remont zabudowy regulacyjnej potoku Mrożynka – m. Rębiszów, Mładz, Przecznicą,
- ochronę od powodzi miasta Opola – Kanał Młynówki,
- modernizacja rzeki Nysy Kłodzkiej od zbiornika Nysa do Skorogoszczy (w tym Lewin Brzeski),
- odtworzenie przekroju normalnego wraz z remontem ubezpieczeń brzegowych na rzece Białej Głucholaskiej – m. Polski Świątów,
- remont ubezpieczeń brzegowych i dennych na potoku Goworówka – m. Goworów,
- remont ubezpieczeń brzegowych rzeki Bystrzycy Dusznickiej – m. Duszniki Zdrój,
- odtworzenie przekroju normalnego wraz z modernizacją koryta rzeki Kamienna – m. Jelenia Góra,
- remont zbiorników w zlewni Górnej i Środkowej Odry,
- budowa jazu Chróścice na rzece Odrze.

*Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie – 7.578 tys. zł:*

- budowę regulacyjną na rzece Odrze swobodnie płynącej – rzeka Odra Zachodnia (m.in. przebudowa przejść żeglownych pod mostem kolejowym na rzece Odrze Zachodniej),
- budowę regulacyjną na rzece Odrze swobodnie płynącej (dokumentacja).

*Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu – 2.900 tys. zł:*

- remont obiektów kaliskiego węzła wodnego – jazów Bernardyńskiego i Rypinkowskiego,
- remont zabudowy hydrotechnicznej na rzece Warcie,
- remont konstrukcji stalowych stopni: Krzyż, Lipica, Walkowice na Noteci Dolnej,
- remont stopnia Drawsko na Noteci Dolnej skanalizowanej – dokumentacja,
- zwiększenie przepustowości wlotu do zbiornika „Jeziorsko”.

## 2) część 41 – Środowisko

W ramach wydatków w kwocie 334 tys. zł zrealizowano następujące zadania:

- budowa zbiornika retencyjnego „B” na Łąkach Widzieńskich,
- działania retencyjne na Strudze Henrykowskiej,
- Świdniana – etap II (budowa bystrotoków, przebudowa przepustów).

## 3) część 85 – Budżety Wojewodów

### *Województwo dolnośląskie*

Wydatki wykonano w kwocie 7.618 tys. zł przeznaczając je głównie na:

- odbudowę i modernizację wałów w dorzeczu Odry wraz z Wartą,
- budowie regulacyjne (m.in. realizację zadania: Czyżynka – Struga – Lubomin – odbudowa koryta potoku),
- budowie przeciwpowodziowe (m.in. realizację zadań: Radwanice – etap I – przebudowa wału p/pow. Polderu Oławka, Przelew Odra – Widawa – Jaz Kłapowy – projekt budowlano – wykonawczy, studium zabezpieczenia przez powodzią w zlewni rzeki Ślęzy – dokumentacja gm. Żórawina, Kobierzyce, Borów, Jordanów, Łagiewniki).

### *Województwo kujawsko – pomorskie*

Wydatki wykonano w kwocie 3.000 tys. zł przeznaczając je na:

- regulację rzeki Gąsawki wraz z odbudową budowli piętrzących,
- regulację rzeki Wełny wraz budowlami piętrzącymi (dokumentacja),
- kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego rzeki Kcynki – etap I (dokumentacja).

### *Województwo lubuskie*

Wydatki wykonano w kwocie 4.104 tys. zł z przeznaczeniem głównie na finansowanie inwestycji:

- Kanał Postomski etap II – rekonstrukcja kanału wraz z budowlami,
- Lubna etap II – rekonstrukcja i odbudowa rzeki oraz odbudowa dwóch jazów,
- Nowa Sól – Pleszów – modernizacja obwałowań rzeki Odry – projekt techniczny,
- Młynkowo II – modernizacja wału rzeki Odry – projekt techniczny,
- Głęboka – Ledno – modernizacja wału rzeki Odry – projekt techniczny.

#### *Województwo łódzkie*

Wydatki wykonano w kwocie 2.519 tys. zł z przeznaczeniem na:

- budowę zbiornika wodnego Smardzew,
- przebudowę (modernizację) wału przeciwpowodziowego – Dolina Warty V.

#### *Województwo opolskie*

Wydatki wykonano w kwocie 4.556 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie:

- budowy lewostronnego wału rzeki Odry na odcinku „Cisek – Dzielniczka” – gm. Cisek,
- przebudowy ujściowego odcinka cieku Większycka Woda – gm. Kędzierzyn Koźle,
- remontu koryt rzek: Złoty Potok, Osobłoga, Budkowiczanka, Stobrawa, Sadržawa,
- remontu regulacji rzek: Biała Woda oraz Mora- etap III.

#### *Województwo śląskie*

Wydatki wykonano w kwocie 3.374 tys. zł z przeznaczeniem głównie na:

- remont stopnia wodnego z piętrzeniem na rzece Liswarcie – m. Krzepice,
- regulację koryta cieku Puńcówka – gm. Goleszów,
- remont zbiornika Zielona I i II na rzece Mała Panew – gm. Kalety,
- odtworzenie koryta cieku Dzielniczka – gm. Rudnik.

#### *Województwo wielkopolskie*

Wydatki wykonano w kwocie 9.795 tys. zł z przeznaczeniem na następujące zadania inwestycyjne:

- zbiornik Wielowieś Klasztorna na rzece Prośnie – kontynuacja I etapu (dokumentacja, wykup gruntów),
- przebudowę wału lewostronnego rzeki Prosny – etap I – gm. Żerków i Gizałki – etap I.

#### *Województwo zachodniopomorskie*

Wydatki wykonano w kwocie 4.900 tys. zł z przeznaczeniem głównie na zadania:

- Bielinek – Osinów Dolny – odbudowa (modernizacja) wału przeciwpowodziowego,
- Ina – Inoujście – Goleniów – odbudowa koryta rzeki wraz z modernizacją prawobrzeżnego obwałowania,
- Żabnica – Łubnica – uszczelnienie wału przeciwpowodziowego.

## **52. Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce**

Na realizację programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce w ustawie budżetowej na 2008 r. zaplanowano rezerwę celową „Pomoc dla społeczności romskiej” w kwocie 10.000 tys. zł. W trakcie roku decyzją Ministra Finansów uruchomiono dodatkowo kwotę 116 tys. zł z rezerwy ogólnej budżetu państwa. Łącznie na realizację programu w roku 2008 wydatkowano 9.677 tys. zł, co stanowi 95,7% planu po zmianach.

Realizatorami zadań wynikających z programu były przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje i stowarzyszenia romskie. Większość środków została wydatkowana poprzez budżety wojewodów – 9.533 tys. zł, głównie wojewody małopolskiego – 2.881 tys. zł, dolnośląskiego – 1.832 tys. zł i śląskiego – 750 tys. zł. Dodatkowa kwota 116 tys. zł z rezerwy ogólnej została przekazana do budżetu wojewody mazowieckiego z przeznaczeniem na dofinansowanie budowy budynku mieszkalnego dla rodzin romskich na terenie gminy Bulkowo.

Ponadto środki w kwocie 28 tys. zł były wydatkowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach części Sprawy wewnętrzne z przeznaczeniem dla Małopolskiej Komendy Wojewódzkiej Policji na zapewnienie bezpieczeństwa.

## **53. Pomoc Państwa w zakresie dożywiania**

Na realizację zadań określonych w programie „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” została zaplanowana kwota 500.000 tys. zł z przeznaczeniem na dotacje dla gmin na dofinansowanie zadań własnych gmin w zakresie dożywiania (z tego w budżetach województw – 250.000 tys. zł i w rezerwie celowej – 250.000 tys. zł).

W toku wykonywania budżetu wojewodowie, stosownie do postanowień art. 148 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, dokonali przeniesienia wydatków między rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, zwiększając dotacje celowe na realizację programu oraz na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej realizacja programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” została dofinansowana z rezerwy celowej „Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym na realizację zadań wynikających z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej – do 46.000 tys. zł” – 8.344 tys. zł. Plan po zmianach wyniósł 538.694 tys. zł, tj. o 7,7% więcej w stosunku do planu.

Wykonanie dotacji celowych przeznaczonych na program wyniosło 527.658 tys. zł, co stanowi 98% planu po zmianach. Na realizację programu w 2008 r. gminy przeznaczyły z ich dochodów własnych 281.203 tys. zł. Łącznie na realizację programu wydatkowano 808.861 tys. zł.

W ramach programu są realizowane działania dotyczące w szczególności:

- zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania: dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym – w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych,
- wdrożenia działań zmierzających do rozwoju i wykorzystywania bazy żywieniowej w gminach lub zwiększenia jej dostępności, w tym tworzenia lub doposażenia punktów przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowozu posiłków,
- utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach programu w skali kraju i poszczególnych regionach kraju.

Programem zostało objętych 2.006.008 osób, w tym dzieci do 7 roku życia – 272.587 dzieci, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 902.190 uczniów, osoby otrzymujące pomoc z tytułu m.in.: sieroctwa, bezrobocia, bezdomności, niepełnosprawności, przemocy w rodzinie, długotrwałej lub ciężkiej choroby – 881.240 osób. W ramach programu z posiłku skorzystało 930.986 osób, a 1.250.528 osobom w rodzinach został wypłacony zasiłek celowy z przeznaczeniem na zakup posiłku (jedna osoba objęta programem mogła korzystać w okresie roku z posiłku jak i z zasiłku celowego). W 2008 roku program realizowany był w 22.061 punktach żywieniowych, z tego: w 14.413 stołówkach i w 7.648 pomieszczeniach do przygotowywania i wydawania posiłków. W 2008 r. uruchomiono 139 stołówek oraz 79 pomieszczeń do przygotowywania lub wydawania posiłków.

#### **54. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**

Wykonanie dotacji celowych przeznaczonych na realizację tego programu w 2008 r. wyniosło 17.218 tys. zł, co stanowi 93,9% planu po zmianach, z tego na:

- utrzymanie funkcjonujących specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz utworzenie i utrzymanie nowopowstałych specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie – 12.743 tys. zł,
- opracowanie i realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie – 4.244 tys. zł,
- dofinansowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie – 231 tys. zł.

Na realizację zadań określonych w programie w ustawie budżetowej na rok 2008 zaplanowano dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 16.400 tys. zł, z tego:

- w budżetach województw – 11.800 tys. zł,
- w rezerwie celowej „Środki na finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – 4.600 tys. zł.

W toku wykonywania budżetu z ww. rezerwy celowej decyzjami Ministra Finansów na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej i wojewodów zostały zwiększone dotacje celowe w budżetach wojewodów z tego:

- na realizację bieżących zadań własnych samorządu województwa, z przeznaczeniem na dofinansowanie organizacji szkoleń dla pracowników realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, tj. pracowników pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, sądów i edukacji – 240 tys. zł,
- na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat, z przeznaczeniem na utrzymanie funkcjonujących specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz utworzenie i utrzymanie nowopowstałych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także opracowywanie i realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie – 4.360 tys. zł.

Wojewodowie, stosownie do postanowień art. 148 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, dokonali przeniesienia wydatków między rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków w ramach działu 852 – Pomoc społeczna, zwiększając dotacje celowe na realizację programu do kwoty 18.331 tys. zł.

## **55. Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy. Etap III 2007-2011**

Wykonanie wydatków na realizację zadań programu wyniosło 5.645 tys. zł, tj. 94,1% planu po zmianach.

Środki te przeznaczono na realizację zadań w ramach następujących priorytetów programu:

- uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau (m.in. przebudowę drogi powiatowej nr K 1877 – dawna 04-104 – na odcinku Babice – Harmęże, modernizację placu przed Dworcem PKP oraz ul. Dworcowej, budowę głównego parkingu dla zwiedzających KL Birkenau wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Męczeństwa Narodów i ul. Czernichowskiej, budowę drogi odbarczającej – odnoga ul. Ofiar Faszyzmu, drogi powiatowej 04-104 – usytuowanej na przedpolu Muzeum) – 2.295 tys. zł,
- rozwój w Oświęcimiu działalności edukacyjnej na poziomie szkoły wyższej, związanej m.in. z problematyką praw człowieka, stosunków międzynarodowych i pokoju (adaptację budynków byłych Zakładów Przemysłu Tytoniowego na potrzeby Państwowej Wyższej

Szkoły Zawodowej w Oświęcimiu oraz budowę Centrum Edukacyjno – Sportowego przy Powiatowym Zespole Nr 2 Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego i Technicznych w Oświęcimiu) – 2.500 tys. zł,

- poprawę atrakcyjności turystycznej Oświęcimia poprzez renowację obiektów zabytkowych i zabytkowej infrastruktury (przebudowę ul. Kościelnej wraz z placem ks. Skarbka – rejon Centrum Żydowskiego i Synagogi, przebudowę ulicy Bulwary wraz z parkingiem i ciągiem pieszym do mostu Jagiellońskiego) – 850 tys. zł.